

Ольга Бурдейна,

аспірантка кафедри державознавства і права
Національної академії державного управління
при Президентові України,
помічник судді
Верховного Суду

ORCID: 0000-0002-7736-9143

<https://doi.org/10.32782/2306-9082/2021-42-5>

УДК 001.89

Проблематика питання щодо звільнення з державної служби керівника апарату суду

Вступ. У процесі відправлення правосуддя запорукою надання працівниками апарату суду якісних судових послуг населенню є ефективне організаційне забезпечення суду та судового процесу, належний контроль за здійсненням якого покладено на керівника апарату суду як керівника державної служби в суді. Володіючи повноваженнями щодо призначення на посади працівників апарату суду та їх звільнення, застосування до них заохочень та накладення дисциплінарних стягнень, керівник апарату суду сам тим не менше позбавлений захищеності в деяких правових процедурах, що стосуються його звільнення. Правові прогалини та колізії в законодавстві про державну службу та в законодавстві про судоустрій і статус суддів щодо процедури звільнення керівника апарату суду породжують неоднозначне застосування цих норм на практиці. Саме тому конкретизація процесу припинення державної служби із керівником апарату з детальним нормативним

регламентуванням її підстав є досить актуальним питанням у науково-правовій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості проходження державної служби в органах судової влади досліджувалися Н.Р. Нижник, В.І. Луговим, В.Б. Авер'яновим. Посада керівника апарату суду була предметом наукових пошуків В.В. Сердюка, П.Ю. Шпенової, В.Д. Бринцева, В.Д. Куценка лише в площині організаційного забезпечення судової діяльності. У наукових працях питання щодо звільнення керівника апарату суду та особливостей реалізації цієї процедури не знаходить свого достатнього вияву, що і зумовило ґрунтовніше дослідження у вказаному напрямі.

Метою статті є з'ясування особливостей звільнення керівника апарату суду, характерних виключно для цього виду посади державної служби на основі аналізу законодавства про судоустрій та статус суддів та законодавства про державну службу, дослідження можливостей зарахування

такої підстави звільнення з посади державної служби як висловлення зборами суддів недовіри керівнику апарату суду до переліку видів дисциплінарних стягнень.

Виклад основного матеріалу. У науковій площині термін «звільнення» не є абсолютно тотожним поняттю «припинення». Він разом із «розірванням трудового договору» та «припиненням трудового договору» розглядається в науковій літературі як одна із складових частин видів закінчення трудових правовідносин. Так, Т.В. Дубас характеризує звільнення як «врегульовану нормами трудового права процедуру припинення трудових відносин одностороннім волевиявленням, що зумовлює розірвання трудового договору з підстав, які передбачені трудовим законодавством та яка має відповідне технічне оформлення» [1].

А.А. Куцевич виокремлює такі ознаки терміна «звільнення»:

1) звільнення стосується безпосередньо державного службовця, оскільки за результатами звільнення припиняється трудовий договір, то поняття «звільнення державних службовців» науковець вважає найбільш коректним;

2) звільнення за своєю сутністю є припиненням трудових правовідносин, тобто охоплює лише частину підстав для припинення державної служби;

3) звільнення є одностороннім волевиявленням – звільнення не може відбутись за мовчазної згоди сторін трудового договору. Для цього важливе одностороннє волевиявлення однієї зі сторін, а також передбачення відповідних підстав у самому контракті з державним службовцем;

4) звільнення державних службовців повинне мати відповідне технічне оформлення.

Враховуючи виокремлені ознаки, А.А. Куцевич надає власне визначення поняттю «звільнення державних службовців». Це спричинена суб'єктивними

або об'єктивними обставинами та врегульована нормами Закону України «Про державну службу» та законодавства про працю процедура припинення державної служби, зумовлена волевиявленням державного службовця чи керівника державної служби, що має передбачений законодавством порядок здійснення, а її кінцевою метою є розірвання контракту з державним службовцем із підстав, передбачених Законом України «Про державну службу» чи контрактом із державним службовцем [2].

Водночас варто звернути увагу, що поняття «припинення державної служби» є більш ширшим у співвідношенні з терміном «звільнення» та співвідноситься з ним як загальне і конкретне.

Так, припинення державної служби відбувається як за особистим виявом державного службовця, з ініціативи керівника, так і з незалежних від обох суб'єктів державно-службових відносин причин.

Тому, на нашу думку, термін **«припинення державної служби»** розкривається у наступному ракурсі. Це фактичне закінчення відносин державної служби на основі чітко визначених законом підстав, що виникли між державним органом, з одного боку, та громадянином, з іншого боку, з моменту набуття останнім статусу державного службовця та продовжувалися протягом проходження ним служби.

З припиненням державної служби завершається і реалізація та виконання державним службовцем обов'язків, визначених Законом України «Про державну службу» та його посадовою інструкцією.

Вищевикладена тріада категорій підстав припинення державної служби закріплена нормами ст. 83 Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. № 889-VIII (далі – Закон № 889-VIII) та розкривається детальніше в синтезі із ст. ст. 84-88¹ вказаного Закону [3].

Так, законодавчо визначені підстави для припинення державної служби наведені нижче.

1. Втрата права на державну службу або його обмеження.

До цієї категорії належать такі причини:

1) припинення громадянства України або виїзд на постійне проживання за межі України;

2) встановлення факту наявності у державного службовця громадянства іноземної держави або набуття державним службовцем громадянства іноземної держави під час проходження державної служби;

3) набрання законної сили рішенням суду щодо притягнення державного службовця до адміністративної відповідальності за пов'язане з корупцією правопорушення, яким на особу накладено стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

4) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо державного службовця за вчинення умисного кримінального правопорушення та/або встановлення заборони займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави;

5) набрання законної сили рішенням суду щодо такого державного службовця про визнання його активів або активів, набутих за його дорученням іншими особами або в інших передбачених ст. 290 Цивільного процесуального кодексу України випадках, необґрунтованими та їх стягнення в дохід держави;

6) наявність відносин прямої підпорядкованості близьких осіб у випадку, передбаченому ст. 32 цього Закону;

7) наявність у державного службовця реального чи потенційного конфлікту інтересів, який має постійний характер і не може бути врегульований в інший спосіб.

2. Закінчення строку призначення на посаду державної служби має місце лише у разі строковості призначення державного службовця на цю посаду, а також у разі укладення контракту.

3. Ініціатива державного службовця або домовленість із суб'єктом призначення, яка може бути реалізована як за 14 днів, так і в інший узгоджений сторонами строк.

4. Ініціатива суб'єкта призначення. Це право керівника завершити трудові правовідносини з державним службовцем надано законодавцем за наявності чітко визначених причин:

1) скорочення чисельності або штату державних службовців, скорочення посади державної служби внаслідок зміни структури або штатного розпису державного органу без скорочення чисельності або штату державних службовців, реорганізація державного органу;

2) ліквідація державного органу;

3) встановлення невідповідності державного службовця обійманій посаді протягом строку випробування;

4) отримання державним службовцем негативної оцінки за результатами оцінювання службової діяльності;

5) вчинення державним службовцем дисциплінарного проступку, який передбачає звільнення.

До вказаного переліку також може бути зараховано і нез'явлення державного службовця на службу протягом більш як 120 календарних днів підряд або більш як 150 календарних днів протягом року внаслідок тимчасової непрацездатності (без урахування часу відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами), якщо законом не встановлено більш тривалий строк збереження місця роботи (посади) у разі певного захворювання.

5. Настання обставин, що склалися незалежно від волі сторін, а саме:

1) поновлення на посаді державної служби особи, яка раніше її обіймала;

2) неможливість виконання державним службовцем службових обов'язків за станом здоров'я за наявності медичного висновку, порядок надання якого визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

3) набрання законної сили рішенням суду про визнання особи недієздатною або про обмеження дієздатності особи;

4) визнання державного службовця безвісно відсутнім чи оголошення його померлим;

5) обрання на виборну посаду до органу державної влади або органу місцевого самоврядування з дня набуття повноважень;

6) смерть державного службовця.

6. Незгода державного службовця на проходження державної служби у зв'язку із зміною її істотних умов. Під «зміною істотних умов» законодавець розуміє: 1) належність посади державної служби до певної категорії посад; 2) основні посадові обов'язки; 3) умови (системи та розмірів) оплати праці або соціально-побутового забезпечення; 4) режим служби, встановлення або скасування неповного робочого часу; 5) місце розташування державного органу (в разі його переміщення до іншого населеного пункту).

7. Вихід державного службовця на пенсію або досягнення ним 65-річного віку, якщо інше не передбачено законом.

8. Застосування заборони, передбаченої Законом України «Про очищення влади».

9. З підстав, передбачених контрактом про проходження державної служби (у разі укладення) [3].

З переліку цих підстав вбачається узагальнення причин припинення

державно-службових відносин, порівняно із Законом України «Про державну службу» від 16.12.1993 р. № 3723-ХІІ, який вказував лише на спеціальні підстави звільнення з державної служби, водночас не відкидаючи застосування до державних службовців і підстав припинення/розірвання трудового договору, визначених нормами трудового законодавства [4].

Оскільки приписами ч. 3 ст. 5 Закону № 889-VIII передбачено, що дія норм законодавства про працю поширюється на державних службовців у частині відносин, не врегульованих цим Законом, зрозуміло, що метою вказаної систематизації підстав припинення державної служби було якнайбільш повно та вичерпно охопити усі причини звільнення державного службовця, не звертаючись до норм трудового законодавства.

Крім того, доцільно звернути увагу і на підкреслення законодавцем особливостей державної служби в системі правосуддя, правове регулювання, якої, окрім законодавства про державну службу, згідно з приписами ч. 4 ст. 5 Закону № 889-VIII, визначається законодавством про судоустрій і статус суддів.

Варто зазначити, що керівник апарату суду як керівник державної служби в суді підпадає під дію норм Закону № 889-VIII і залежно від інстанційності суду та за вимогами ч. 2 ст. 6 вказаного Закону може обіймати як категорію «Б», так і категорію «А».

Зважаючи на наявний статус державного службовця, припинення державної служби з керівником апарату суду відбувається за наявності вищезазначених підстав, передбачених ст. 83-88¹ Закону № 889-VIII.

Водночас, окрім цих загальних підстав припинення державної служби, визначених Законом № 889-VIII, наявні ще спеціальні причини припинення державно-службових відносин,

які притаманні виключно тим, які існують в органах судової влади, та виключно посаді керівника апарату суду.

Так, ч. 3 ст. 155 Закону України «Про судоустрій і статус судів» від 02.06.2016 р. № 1402-VIII (далі – Закон № 1402-VIII) передбачено, що збори суддів можуть висловити недовіру керівнику апарату суду, що має наслідком звільнення його з посади [5].

Тобто ця підстава звільнення є додатковою умовою припинення державної служби, що не охоплюється нормами законодавства про державну службу та, з огляду на приписи ч. 4 ст. 5 Закону № 889-VIII, є цілком дозволеною законодавцем для її реалізації на практиці.

Водночас, з огляду на систематизацію підстав припинення державної служби, визначених Законом № 889-VIII, виникає питання, чи можна зарахувати звільнення керівника апарату суду у зв'язку з висловленням недовіри до підстав звільнення з ініціативи суб'єкта призначення з причин вчинення керівником апарату суду дисциплінарного проступку, який передбачає звільнення.

Для розкриття цієї проблематики доцільно спершу з'ясувати, в чому полягає сутність поняття «дисциплінарний проступок».

А.Є. Плетньова, вивчаючи питання дисциплінарної відповідальності державних службовців, наводить такі наукові думки дослідників-адміністративістів.

Учені А.П. Алехін і Ю.М. Козлов вважають, що дисциплінарний проступок – це протиправне, винне порушення дисципліни, що не тягне кримінальної відповідальності. В.В. Зуй розуміє дисциплінарний проступок як невиконання або неналежне виконання державним службовцем своїх службових обов'язків, перевищення своїх повноважень, порушення обмежень, пов'язаних із проходженням державної служби, а

також учинення проступку, який порочить його як державного службовця або дискредитує державний орган, в якому він працює. В.І. Щербина під таким розглядає протиправне, винне діяння, яке посягає на службову дисципліну в державному органі шляхом невиконання або неналежного виконання працівником своїх обов'язків, порушення заборон або обмежень, зловживання повноваженнями або вчинення проступку, який порочить його як державного службовця чи дискредитує орган, в якому він працює.

Н.В. Янюк підкреслює, що дисциплінарний проступок може бути результатом активної, так і пасивної поведінки. Його проявами слід вважати невиконання або неналежне виконання державним службовцем службових обов'язків, перевищення своїх повноважень, пов'язаних із проходженням державної служби, а також вчинок, який порочить його як державного службовця або дискредитує державний орган, в якому він працює. Бездіяльність із боку державного службовця може проявлятися у невчиненні певних дій, які він зобов'язаний був вчинити, наприклад, ненадання відповіді на інформаційний запит згідно з вимогами законодавства про доступ до публічної інформації [7].

І.І. Литвин окреслює такі чотири умови, за наявності яких діяння державного службовця може бути визнане дисциплінарним проступком:

- 1) якщо діяння є протиправним (не може бути проступком відмова державного службовця виконати незаконне розпорядження керівника);
- 2) якщо діяння є винним, тобто вчинено умисно або з необережності;
- 3) якщо діяння є суспільно небезпечним;
- 4) якщо службові обов'язки не були виконані або виконані неналежно [8].

Вінцем наукових дискусій щодо тлумачення поняття «дисциплінарний

проступок» державного службовця є перше закріплення на законодавчому рівні сутності змісту вказаного терміна в ч. 1 ст. 65 Закону № 889-VIII.

Згідно з приписами цієї правової норми, дисциплінарний проступок – це протиправна винна дія або бездіяльність чи прийняття рішення, що полягає у невиконанні або неналежному виконанні державним службовцем своїх посадових обов'язків та інших вимог, встановлених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, за яке до нього може бути застосоване дисциплінарне стягнення [3].

Таким чином, дослідивши зміст поняття «дисциплінарний проступок» та задля можливості віднесення звільнення керівника апарату суду у зв'язку з висловленням недовіри до таких підстав припинення державної служби, як вчинення ним дисциплінарного проступку, який передбачає звільнення, необхідно встановити коло повноважень, тобто посадових обов'язків керівника апарату суду, невиконання чи неналежне виконання яких буде формувати склад цього дисциплінарного проступку.

Щодо погляду науковців на повноваження керівника апарату суду, то В.В. Сердюк поділяє їх відповідно до сфер організаційного забезпечення діяльності судів на: фінансові, матеріально-технічні, кадрові, інформаційні та організаційно-технічні [9].

На погляд П.Ю. Шпенової, виокремлення в самостійні групи повноваження щодо організації роботи суду і загальноорганізаційні повноваження керівника апарату суду є проблематичним і недостатньо обґрунтованим. З'ясовуючи, в чому полягає різниця між таким повноваженнями, науковець підкреслює, що до загальноорганізаційних повноважень можна зарахувати всі повноваження керівника апарату суду, адже відповідно до законодавства він очолює апарат суду, головним завданням якого є

організаційне забезпечення роботи суду. Однак звертає увагу, що поряд із кадровими повноваженнями керівника апарату суду є необхідність виділяти повноваження щодо регулювання питань проходження державної служби, а також щодо забезпечення судової діяльності. До останніх варто зарахувати повноваження, потрібні керівникові апарату для створення і контролю за дотриманням необхідних умов у суді для слухання всіх справ, що належать до юрисдикції відповідного суду [10].

Звертаємо увагу, що розмежування функцій апарату суду за відповідними сферами було передбачено в редакції Типового положення про апарат місцевого, апеляційного судів, затвердженого наказом Державної судової адміністрації України (далі – ДСА України) від 28.09.2012 р. № 115 [11].

Це розмежування також зумовило і поширення наукової думки щодо розподілу повноважень керівника апарату суду за визначеними Типовими положенням сферами діяльності.

Проте в новій редакції Типового положення про апарат суду, затвердженого наказом ДСА України від 08.02.2019 р. № 131 (далі – Положення № 131), ми не знаходимо такого виділення повноважень апарату суду за функціональними сферами, що підтверджує позицію П.Ю. Шпенової щодо необґрунтованості наведеного розподілу повноважень керівника апарату суду [12].

Водночас, аналізуючи посадові обов'язки керівника апарату суду, визначені пунктом 14 Положення № 131 (здійснення безпосереднього керівництва апаратом суду, забезпечення організації роботи структурних підрозділів суду, працівників апарату суду, здійснення організаційного забезпечення ведення судової статистики, діловодства в суді, обліку та зберігання судових справ, вживання заходів для забезпечення належних

умов діяльності суду тощо), виникає питання щодо того, неналежне виконання яких саме обов'язків керівником апарату суду буде становити склад дисциплінарного проступку, що передбачатиме звільнення з посади.

Бважаємо за доцільне звернути увагу, що законодавець, зазначаючи у другому реченні ч. 3 ст. 155 Закону № 1402-VIII повноваження зборів суддів висловлювати керівнику апарату суду недовіру, що тягне за собою подальше його звільнення, водночас у першому реченні вказаної статті передбачив конкретні предметні обов'язки керівника апарату суду, за які останній несе персональну відповідальність. Зокрема, це належне організаційне забезпечення суду, суддів та судового процесу, функціонування Єдиної судової інформаційної (автоматизованої) системи, інформування зборів суддів про свою діяльність.

Тому із системного аналізу обох речень ч. 3 ст. 155 Закону № 1402-VIII припускаємо, що саме неналежне виконання керівником апарату суду обов'язків, передбачених у першому реченні цієї статті, слугуватиме складом дисциплінарного проступку, який буде підставою для висловлення зборами суддів недовіри керівнику апарату суду та передбачатиме звільнення останнього з посади.

Водночас заслуговують на увагу неточності ст. 155 Закону № 1402-VIII, зауважені А.М. Макаровець, у частині незазначення у вказаній правовій нормі суб'єкта, перед яким керівник апарату суду несе персональну відповідальність.

Так, науковець підкреслює, що, виходячи з чинного законодавства, на керівника апарату суду можуть певною мірою впливати голова суду, збори суддів та голова Державної судової адміністрації України (чи начальник відповідного територіального управління Державної судової адміністрації України). Голова відповідного суду

бере участь у призначенні та звільненні керівника апарату суду та його заступника через внесення подання, контролює ефективність діяльності апарату суду і, відповідно, його керівника (та заступника) шляхом внесення подання керівникові територіального управління Державної судової адміністрації України (далі – ДСА України) або залежно від рівня суду Голові ДСА України про застосування до них заохочення або накладення дисциплінарного стягнення [13]. Також зазначаємо, що збори суддів заслуховують інформування керівника апарату суду про його діяльність, а також мають право висловити недовіру цьому державному службовцю суду.

Отже, чітка законодавча конкретизація суб'єкта, перед яким буде нести персональну відповідальність керівник апарату суду в рамках реалізації ч. 3 ст. 155 Закону № 1402-VIII, слугуватиме усуненню неоднозначних трактувань цієї правової норми.

Підсумовуючи результати дискусії щодо можливості зарахування звільнення керівника апарату суду, у зв'язку з висловленням останньому недовіри зборами суддів, до підстав звільнення з ініціативи суб'єкта призначення через вчинення керівником апарату суду дисциплінарного проступку, який передбачає звільнення, зауважуємо про право на існування цього розмежування з причин того, що неналежне виконання керівником обов'язків, визначених у першому реченні ч. 3 ст. 155 Закону № 1402-VIII, може бути складником дисциплінарного проступку, який надає право зборам суддів висловити недовіру, що тягне «автоматичне» звільнення державного службовця.

Водночас, дійшовши вказаного висновку, зауважуємо про деякі законодавчі недоліки звільнення керівника апарату суду, у зв'язку з висловленням недовіри, в частині відсутності права останнього на проведення об'єктивного дисциплінарного провадження

та підтвердження, за результатами його здійснення, наявного складу, вчинюваного керівником апарату суду, дисциплінарного проступку.

Так, згідно з ч. 1 ст. 69 Закону № 889-VIII, дисциплінарне провадження щодо державних службовців здійснюється дисциплінарною комісією з метою визначення ступеня вини, характеру і тяжкості вчиненого дисциплінарного проступку.

Приписами Порядку здійснення дисциплінарного провадження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 р. № 1039 (далі – Порядок № 1039), визначені права державного службовця, гарантовані йому під час проведення дисциплінарного провадження стосовно нього.

Зокрема, п. 31 Порядку № 1039 визначається, що державний службовець має право: бути присутнім на засіданні дисциплінарної комісії для надання пояснення щодо обставин, які стали підставою для порушення дисциплінарного провадження; надавати пояснення, а також відповідні документи та матеріали щодо обставин, які досліджуються; користуватися правовою допомогою адвоката або іншого уповноваженого ним представника [14].

Відповідно до ч. 9 і ч. 10 ст. 69 Закону № 889-VIII, результатом розгляду дисциплінарної справи є подання дисциплінарної комісії, на основі якого суб'єкт призначення приймає рішення про застосування дисциплінарного стягнення або надає вмотивовану відмову у його накладенні [3].

Звертаємо увагу, що норми ст. 155 Закону № 1402-VIII, що окреслюють питання звільнення керівника апарату суду, у зв'язку з висловленням недовіри зборами суддів, не передбачають можливості проведення дисциплінарного провадження, що позбавляє керівника апарату суду, гарантованих законодавством про державну службу вищенаведених прав.

Таким чином, питання звільнення керівника апарату суду у зв'язку з висловленням зборами суддів недовіри останньому потребує чіткішої правової регламентації в Законі України «Про судоустрій і статус суддів», із врахуванням положень Закону № 889-VIII в частині дотримання гарантій прав державного службовця під час проведення об'єктивного та неупередженого дисциплінарного провадження та застосування щодо нього цього стягнення.

Висновки. Таким чином, підсумовуючи вищевикладене, задля усунення колізій у законодавчих актах про державну службу та про судоустрій і статус судів і з метою чіткішого врегулювання порядку звільнення керівника апарату пропонуємо викласти ч. 3 ст. 155 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у такій редакції: «Керівник апарату суду несе персональну відповідальність перед зборами суддів та головою суду за належне організаційне забезпечення суду, суддів та судового процесу, функціонування Єдиної судової інформаційної (автоматизованої) системи, інформує збори суддів про свою діяльність. Збори суддів можуть висловити недовіру керівнику апарату суду, що матиме наслідком звільнення його з посади за умови підтвердженого, в ході проведення дисциплінарного провадження, складу дисциплінарного проступку».

Внесення змін у вищезазначену норму закону не має на меті ставити під сумнів рішення зборів суддів, що може трактуватися як втручання у дискреційні повноваження зборів суддів як незалежного органу суддівського самоврядування конкретного суду, а лише прагне забезпечити дотримання гарантій прав захисту керівника апарату суду щодо безпідставних звинувачень, а також на проведення об'єктивного дисциплінарного провадження з метою з'ясування вини цього державного службовця.

Також ці зміни покликані врегулювати законодавчу колізію у питанні категорійності підстави припинення державної служби керівника апарату з причини висловлення останньому зборами суддів недовіри, шляхом зарахування цієї причини звільнення до конкретної підстави припинення державної служби з ініціативи роботодавця, визначених Законом № 889-VIII як вчинення дисциплінарного проступку, що передбачає звільнення.

Список використаних джерел

1. Дубас Т.В. Поняття і сутність звільнення працівників. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 2. С. 200–203.
2. Куцевич А.А. Сучасний стан правового регулювання порядку звільнення державних службовців: позитивні та негативні аспекти. *Соціальне право*. 2019. № 3. С. 118–124.
3. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
4. Про державну службу : Закон України від 16.12.1993 р. № 3723-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3723-12>.
5. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#n1547>.
6. Плетньова А.Є. Дисциплінарна відповідальність державних службовців: актуальні питання сьогодення. *Вісник Запорізького національного університету*. 2016. № 2. С. 56–60.
7. Янюк Н.В. Дисциплінарна відповідальність державних службовців за Законом України «Про державну службу» (2015): правовий аналіз. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2016. Вип. 62. С. 138–147.
8. Литвин І.І. Проблема визначення поняття «Дисциплінарне правопорушення(проступок) державних службовців». *Держава та регіони*. 2014. № 4. С. 108–113.
9. Сердюк В.В. Актуальні питання діяльності апаратів вищих спеціалізованих судів у контексті судової реформи. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2011. № 1. С. 27–37.
10. Шпенова П.Ю. Завдання керівника апарату суду в організаційному забезпеченні судової діяльності. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 9. С. 63–68.
11. Про затвердження Типового положення про апарат місцевого, апеляційного судів : Наказ Державної судової адміністрації України від 28.09.2012 р. № 115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0115750-12#Text>.
12. Про затвердження Типового положення про апарат суду: наказ Державної судової адміністрації України від 08.02.2019 р. № 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0131750-19#Text>.
13. Макаровець А.М. Вдосконалення адміністративного законодавства, яке регламентує діяльність апарату суду в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Верховенство права»*. 2018. № 1. С. 50–56.
14. Про затвердження Порядку здійснення дисциплінарного провадження : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 р. № 1039. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-2019-%D0%BF#n88>.

Бурдейна О. В. Проблематика питання щодо звільнення з державної служби керівника апарату суду

Стаття присвячена особливостям звільнення з посади державної служби керівника апарату суду як керівника державної служби в органі судової влади. Метою статті є з'ясування особливостей звільнення керівника апарату суду, характерних виключно для цього виду посади державної служби на основі аналізу законодавства про судоустрій та статус суддів та законодавства про державну службу, дослідження можливостей зарахування такої підстави звільнення з посади державної служби, як висловлення зборами суддів недовіри керівнику апарату суду до переліку видів дисциплінарних стягнень. У вказаній статті досліджено наявність наукових публікацій стосовно висвітлення проблематики цього питання. Проаналізовано етимологію понять «звільнення з державної служби» та «припинення державної служби», а також співвідношення цих термінів. Наведено перелік підстав припинення державної служби, визначених Законом України «Про державну службу» з короткою характеристикою кожної з них. Здійснено порівняння законів України «Про державну службу» та «Про судоустрій і статус суддів» у частині наявності правових норм, які стосуються процедури звільнення керівника апарату суду як керівника державної служби та потребують узгодження. Досліджено можливість зарахування причини звільнення керівника апарату суду у зв'язку з висловленням недовіри зборами суддів, передбаченої законодавством про судоустрій і статус суддів до конкретної підстави припинення державної служби, визначеної законодавством про державну службу, а саме вчинення ним дисциплінарного проступку, який передбачає звільнення. Розкрито зміст поняття «дисциплінарний проступок» у сфері державно-службових відносин та ключові його елементи. Проаналізовано зміст дисциплінарного проступку, вчинення якого слугуватиме безумовною підставою для висловлення зборами суддів недовіри керівнику апарату суду, що надалі матиме наслідком звільнення його з посади державної служби. Запропоновано шляхи врегулювання правових колізій Законів України «Про державну службу» та «Про судоустрій і статус суддів», шляхом внесення змін в останній нормативно-правовий акт.

Ключові слова: керівник апарату суду, висловлення недовіри, державна служба, звільнення з посади, припинення державної служби, дисциплінарний проступок.

Бурдейна О. В. Проблематика вопроса увольнения с государственной службы руководителя аппарата суда

Статья посвящена особенностям увольнения с должности государственной службы руководителя аппарата суда как руководителя государственной службы в органе судебной власти. Целью статьи является выяснение особенностей увольнения руководителя аппарата суда, характерных исключительно для данного вида должности государственной службы, на основе анализа законодательства о судоустройстве и статусе судей, а также законодательства о государственной службе, исследование возможностей отнесения такого основания увольнения с должности государственной службы как выражения сборами судей недоверия руководителю аппарата суда к перечню видов дисциплинарных взысканий. В указанной статье исследовано наличие научных публикаций осветления проблематики данного вопроса. Проанализирована этимология понятий «увольнение с государственной службы» и «прекращение государственной службы», а также соотношение этих терминов. Приведен перечень оснований прекращения государственной службы, определенных Законом Украины «О государственной службе», с краткой характеристикой каждой из них. Осуществлено сравнение Законов Украины «О государственной службе» и «О судоустройстве и статусе судей» в части наличия правовых норм, которые касаются процедуры увольнения руководителя аппарата суда как руководителя государственной службы и требуют согласования между собой. Исследована возможность отнесения причины увольнения руководителя аппарата суда в связи с выражением недоверия сборами судей, предусмотренной законодательством о судоустройстве и статусе судей, к конкретному

основанию прекращения государственной службы, определенному законодательством о государственной службе, а именно: совершение им дисциплинарного проступка, за который предусмотрено увольнение. Раскрыто содержание понятия «дисциплинарный проступок» в сфере государственно-служебных отношений и его ключевые элементы. Проанализировано содержание дисциплинарного проступка, совершение которого будет служить безусловным основанием для выражения сборами судей недоверия руководителю аппарата суда, что в дальнейшем приведет к увольнению его с должности государственной службы. Предложено пути урегулирования правовых коллизий законов Украины «О государственной службе» и «О судоустройстве и статусе судей» путем внесения изменений в последний нормативно-правовой акт.

Ключевые слова: руководитель аппарата суда, выражение недоверия, государственная служба, увольнение с должности, прекращение государственной службы, дисциплинарный проступок.

Burdeina O. Problems of dismissal of the Head of the court staff from the public service

The article is devoted to the peculiarities of dismissal of the Head of the court staff as a Head of the public service in a judicial authority. The purpose of the article is to clarify the features of the dismissal of the Head of the court staff, which are specific only to this type of public service position based on the analysis of the legislation on the judiciary and the status of judges and civil service legislation; the research of the possibilities of classifying such ground for dismissal from the civil service as expressions of getting a vote of no confidence from the meeting of judges to the list of disciplinary sanctions. This article shows the research of the availability of scientific publications which concerns the coverage of this issue. The etymology of the concepts “dismissal from public service” and “termination of public service”, as well as the relationship between these terms are analyzed. The list of grounds for termination of public service, defined by the Law of Ukraine “On Civil Service” with a brief description of each of them. The comparison analysis of the Laws of Ukraine “On Public Service” and “On the Judiciary and the Status of Judges” is made in part of the existence of legal provisions which concern dismissal procedure of the Head of the court staff as the Head of the public service and require coordination between them. It was researched the possibility of classification of the reason of the Head’s of the court staff dismissal due to getting a vote of no confidence from the meeting of judges provided by the legislation on judiciary and the status of judges to the specific grounds of termination of public service, defined by public service legislation, namely, the commission of a disciplinary offense which provides for dismissal. The content of the concept of “disciplinary offense” in the field of public service relations and its key elements are revealed. The content of a disciplinary offense is analyzed, the commission of which will be as an unconditional basis for getting a vote of no confidence from the meeting of judges, which eventually will end up the dismissal from the public service. The ways of settling the legal conflicts of the Laws of Ukraine “On Public Service” and “On the Judiciary and the Status of Judges” by amending the latter are proposed.

Key words: head of the court staff, giving a vote of no confidence, public service, dismissal, termination of public service, disciplinary offense.

